

Lausunto Luonnokseen hallituksen esitykseksi eduskunnalle lukiolain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamiseksi (VN/33945/2023)

Oppimisen tukea ja erityisopetusta koskevat säädösehdotukset

Lukiolakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 28 a §, jossa säädettäisiin opiskelijan oikeudesta erityisopetukseen. ”Opiskelijalla on oikeus erityisopetukseen, jos hän tarvitsee todennettujen oppimisvaikeuksien tai muiden syiden vuoksi erityisopetusta lukion oppimäärän suorittamiseksi eikä 28 §:ssä tarkoitettu oppimisen tuki ole riittävää opiskelijan tuen tarve huomioiden.”

Perusteena oppimisvaikeuksille on todennettu oppimisvaikeus. Epäselväksi jää, kuka todentaa oppimisvaikeuden. Erityisopettajaresurssia Suomen lukioissa on rajallisesti, eikä nykyinen erityisopettajaresurssi riittäisi tähän työhön. Mikäli arvioinnin tekee psykologi, koulut asettuvat eriarvoiseen asemaan vaihtelevan psykologiresurssin vuoksi. Täsmennystä vaatii myös se, minkälainen oppimisvaikeus edellyttää erityisopetusresurssia ja milloin riittää aineenopettajan tuki. Toisin sanoen, milloin tehdään päätös erityisestä tuesta. Oppimisvaikeuksien lisäksi luonnoksessa myös muut syyt voivat olla edellytys erityisopetukselle. Tämä on todettu väljästi, mikä saattaa osaltaan lisätä valituksia kielteisistä päätöksistä. Hyvä olisi myös kirjata, miten peruskoulussa tehdyt päätökset vaikuttavat lukiossa annettavaan tukeen. Mikäli perusopetuksessa todettu tuen tarve katsotaan jatkuvaksi lukiossa, täytyy olla toimiva malli tiedonsiirtoon perusasteelta toiselle asteelle.

Englanninkielinen ylioppilaskoe

Ehdotuksessa todetaan, että opiskelijavalinnassa valitaan opiskelijoita, joilla on merkittäviä haasteita suoriutua lukio-opinnoista suomen kielellä. On tarve täsmentää, mitä merkittäville haasteilla tarkoitetaan.

Taito- ja taideaineiden ylioppilaskoetta koskevat säädösehdotukset

Jos taito- ja taideaineet tulevat osaksi ylioppilaskoetta, saattaa seurata tilanne, jossa vain kyseisiä aineita vapaa-ajallaan harrastavat lukiolaiset valitsevat jatkossa taito- ja taideaineiden opintojaksoja ja osallistuvat aineiden ylioppilaskokeisiin. Saattaa käydä niin, että lukion liikunnan opintojaksoja valitsevat vain ylioppilaskokeeseen tähtäävät opiskelijat, kun taas hyvinvointinäkökulma vähenee opintojaksovalinnoissa. Tämä aiheuttanee myös lisäpäiviä ylioppilaskirjoituksiin sekä syksyllä että keväällä.

Ylioppilaskokeiden arviointi, erityisesti valmistava näyttö, voi osoittautua ongelmallisiksi. Alustavasta arvioinnista ja mahdollisesta lisäkokeiden valvonnasta aiheutuu lukioille merkittäviä lisäkustannuksia. Tämä saattaa aiheuttaa myös muutoksia muiden kokeiden osallistujamääriin ja sitä kautta opintojaksovalintoihin lukioaikana ja siten opettajien työllisyystilanteeseen.

Kangasalla, 4.6.2024

Anna Korkama

Vt rehtori

Kangasalan lukio